

S
ygn. akt IV U 392/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

11 października 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Kubiczak- Kleśta

po rozpoznaniu na rozprawie 4 października 2023 roku w Sieradzu

odwołania R. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 9 sierpnia 2023 r. Nr (...)

w sprawie R. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje organ rentowy do przeliczenia emerytury R. R. od 1 lipca 2023 roku z uwzględnieniem jako okresu składkowego okresu zatrudnienia w (...) w S. od 3 października 1969 roku do 31 grudnia 1975 roku.

Sygn.akt IV U 392/23

UZASADNIENIE

Decyzją, wydaną w dniu 09.08.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 25.07.2023r., odmówił R. R. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu organ wskazał, iż prawo doświadczenia lub wysokość świadczenia ulegają ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczenia zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności, istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Za odmową ponownego ustalenia emerytury przemawia zaś fakt, iż w okresie od 19.02.1969 r. do 01.08.1969 r. wnioskodawca odbywał służbę wojskową a tym samym nie mógł podjąć zatrudnienia w (...) od 10.03.1969 r. do 31.12.1975 r.

Odwołanie od decyzji organu rentowego złożył R. R., wnosząc o ustalenie wysokości świadczenia z uwzględnieniem jego pracy w (...) w S. w latach 1969-1975. Odwołujący podniósł, iż umowa o pracę zawarta z (...) została omyłkowo opatrzona datą 10.03.1969 r., co z kolei przełożyło się na błędne podanie w świadectwie pracy początkowej daty zatrudnienia, którą był dzień 03.10.1969 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwrócił uwagę, iż występując o emeryturę w 2004 r. wnioskodawca w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych nie wymienił pracy w (...) w S. a powołując się na zeznania świadków wykazywał, że w okresie tym

pracował w gospodarstwie rolnym. Organ zaznaczył też, iż w postępowaniu toczącym się przez tut. Sądem w sprawie IV U 1318/04 wnioskodawca cofnął odwołanie w zakresie, jakim dotyczyło ono ustalenia pracy w (...) w S..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 04.02.2004r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynął wniosek (...) w P. o ustalenie wysokości emerytury R. R., ur. (...), w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego. W kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawca podał m.in., iż w okresie od 19.02.1969 r. do 01.08.1969 r. odbywał służbę wojskową a od 02.08.1969 r. do 01.08.1969 r. pracował w gospodarstwie. W oświadczeniu w sprawie braku dokumentów z dnia 03.02.2004 r. R. R. podał, iż w okresie od 14.01.1965 r. do 18.02.1969 r. oraz od 02.08.1969 r. do 14.11.1973 r. wykonywał prace w gospodarstwie rolnym o pow. 4,49 ha po swoich rodzicach, położonym we wsi S.. Fakt ten został potwierdzony zeznaniami świadków P. K. i M. M., złożonymi przed pracownikiem Urzędu Gminy w R.. Jak wynika z zaświadczenia Starostwa Powiatowego w P., od czasu założenia ewidencji gruntów J. R. figurował w rejestrach ewidencji obrębu S. jaki władający gruntem o pow. 4,49 ha, na który w 1973 r. wydano akt własności ziemi na rzecz R. R., syna J.. Od 19.02.1969 r. do 01.08.1969 r. R. R. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Decyzją z dnia 03.03.2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił wysokość emerytury R. R. w celu ustalenia świadczenia przedemerytalnego na dzień 04.02.2004 r. W raporcie ustalenia uprawnień do świadczenia, okres od 02.08.1969 r. do 09.03.1972 r. organ rentowy oznaczył kodem 64 (praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia przed dniem 01.07.1977 r., nie pokrywająca się z okresami składkowymi). Decyzją z dnia 05.08.2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wyniku ujawnienia nowych okoliczności, ponownie ustalił wysokość emerytury R. R. w celu ustalenia świadczenia przedemerytalnego na dzień 04.02.2004 r. W postępowaniu prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Sieradzu sygn.akt IV U 1318/04 w przedmiocie odwołania od decyzji z 05.08.2004 r. R. R. podał m.in., iż wnosił (...) „o zaliczenie okresu pracy w (...) w S. w latach 1969-1975 ale okazało się, że są wątpliwości co do daty początkowej zatrudnienia w tym (...), bowiem data ta nakłada się z okresem odbywania służby wojskowej (...); ponieważ miałem problem z udowodnieniem, że faktycznie w (...) w S. pracowałem od momentu zakończenia służby wojskowej, wniosek swój w tym przedmiocie z (...) wycofałem”. Do odwołania zostało załączone m.in. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione w dniu 31.12.1985 r. przez (...) w R. w likwidacji stwierdzające, iż R. R. w okresie od 10 marca 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. był zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika, wymienionym w wykazie A dziale VIII poz. 3 pkt 3, stanowiącym załącznik do zarządzenia ministerialnego oraz kopię dowodu osobistego, zawierająca adnotacje o zatrudnieniu wnioskodawcy w (...) w R. od 10.03.1969 r. do 02.07.1979 r. W dalszym ciągu postępowania R. R. złożył oświadczenie, iż „rezygnuje z dalszego udowadniania innych okresów zatrudnienia mogących mieć znaczenie dla wysokości roszczenia” (protokoły k. 13, 75 akt IV U 1318/04).

Decyzją z dnia 25.09.2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał R. R. emeryturę od osiągnięcia wieku emerytalnego, tj. od dnia 04.10.2008 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, zaś do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 25 lat i 7 miesięcy okresów składkowych, 6 lat i 5 miesięcy okresów nieskładkowych, 14 lat i 9 miesięcy okresów pracy w gospodarstwie rolnym.

Do ustalenia emerytury, przyznanej R. R. od 04.02.2014 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury, decyzją ZUS z 10.02.2014r. uwzględniono wnioskodawcy okresy składkowe w wymiarze 25 lat, 7 miesięcy i 1 dnia, okresy nieskładkowe wynoszące 6 lat, 5 miesięcy i 14 dni oraz okres uzupełniający pracy w rolnictwie, wynoszący 10 miesięcy i 28 dni.

W dniu 26 maja 2023r. R. R. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II oddział w Ł. wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego. Do wniosku zostały złożone: umowa o pracę, zawarta 10.03.1969 r. na czas nieokreślony między (...) w S. a R. R.; wnioskodawca został zatrudniony w charakterze traktorzysty za wynagrodzeniem określonym stawką godziną, przewidzianą osobno dla prac przy remoncie, prac w transporcie, prac polowych i omłotach; dwa świadectwa pracy (w tym wykonywania pracy w szczególnych warunkach), wystawione

31.12.1985 r. (...) w R. w likwidacji, stwierdzające zatrudnienie R. R. w (...)w S. na stanowisku traktorzysty od 10.03.1969 r. do 31.12.1975r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 09.08.2023r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił R. R. prawa do przeliczenia emerytury.

R. R. w dniu 3 października 1969 r. rozpoczął pracę w (...) w S.. Wnioskodawca został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty. (...) w S. realizowało usługi rolnicze oraz transportowe. Jako kierowca ciągnika R. R. wykonywał w sezonie prace polowe; w pozostałych okresach zajmował się przewozami transportowymi. Wnioskodawca był zatrudniony w (...) w S. do 31.12.1975 r.

(wnioski, decyzje, świadectwa pracy, kwestionariusz okresów składkowych i nieskładkowych, oświadczenie w sprawie braku dokumentów, zeznania świadków w aktach ZUS, zeznania z dnia 04.10.2023r.: P. K. od 00:02:52 do 00:11:54 minuty, M. M. od 00:11:54 do 00:20:02 minuty, R. R. od 00:20:11 do 00:33:19 minuty).

Sąd Okręgowy dokonał oceny materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z 17 grudnia 1998 r. (Dz.U.2023.1251 t.j. – dalej ustawa emerytalna) określa warunki nabywania prawa do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz zasady ustalania wysokości świadczeń, tryb ich przyznawania i wypłaty. Warunkiem powstania uprawnień dla ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. jest jednak wykazanie się odpowiednim okresem pozostawania w ubezpieczeniu – okresem składkowym bądź nieskładkowym, zaś od liczby lat okresów ubezpieczenia i dochodów z określonego okresu ubezpieczenia zależy wysokość emerytury.

Zgodnie z przepisem art.6 ust.2 pkt. 1a) ustawy emerytalnej, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową. Wnioskodawca dowodził, iż w okresie od dnia 10 marca 1969 r. do 31 grudnia 1975 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) w S.. Organ rentowy uznał, iż twierdzenia te, mimo że znajdują potwierdzenie w dokumentach w postaci świadectwa pracy i świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz pośrednio w dokumencie umowy o pracę nie są wiarygodne, ponieważ wnioskodawca we wcześniejszych postępowaniach o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych wskazywał, iż w tym okresie nie pozostawał w zatrudnieniu, ale zajmował się pracą we własnym gospodarstwie rolnym. W ocenie Sądu Okręgowego poprzednio zajmowane stanowisko R. R. odnośnie pracy we własnym gospodarstwie rolnym w latach 1969-1975 nie wpływa na wiarygodność zeznań wnioskodawcy złożonych w charakterze strony. Podobnie fakt złożenia przed laty oświadczeń przez świadków P. K. i M. M., potwierdzający fakt pracy wnioskodawcy we własnym gospodarstwie rolnym, nie przekreśla wiarygodności ich zeznań co do faktu pracy wnioskodawcy w (...)w S.. Przede wszystkim podnoszona przez organ niespójność stanowiska wnioskodawcy, który w różnych postępowaniach toczących się przed organem rentowym ten sam okres raz określał jako okres pracy w gospodarstwie rolnym a potem jako okres zatrudnienia została racjonalnie i przekonująco wyjaśniona przez samego zainteresowanego. R. R. wskazał, iż w postępowaniu, toczącym się przed organem rentowym w 2004 r. niejako wstępnie zdyskwalifikowano moc dowodową świadectwa pracy, obrazującego okres zatrudnienia w (...) w S., ponieważ ujęty w dokumencie początek zatrudnienia przypadła jeszcze na czas odbywania zasadniczej służby wojskowej. Ponieważ wnioskodawca w tym samym okresie był samoistnym posiadaczem a później właścicielem gospodarstwa rolnego, które prowadził osobiście, uznając zapewne że łatwiej wykaże fakt pracy w rolnictwie, wskazał właśnie na tę formę aktywności zarobkowej, która podlegała także zaliczeniu do ustalenia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Także świadkowie P. K. i M. M., składając zeznania przez pracownikiem Urzędu Gminy relacjonowali prawdziwe fakty, związane z pracą wnioskodawcy we własnym gospodarstwie rolnym. Co istotne, nie występuje tutaj sprzeczność między ustaleniem faktu zatrudnienia R.

R. w (...) a jego pracą we własnym gospodarstwie rolnym. Wnioskodawca, będąc osobą sprawną i w pełni sił, był w stanie podjąć równocześnie obowiązki zawodowe wynikające z zawartej umowy o pracę jak i tym, związanym z pracą we własnym gospodarstwie rolnym, które miało stosunkowo niewielki areal i nie było nastawione na produkcję towarową. Jeżeli zaś chodzi o błędną datę zawarcia przez R. R. umowy o pracę z (...), pociągającą za sobą ten sam błąd w świadectwie pracy, to w tej materii należy także uznać miarodajność wyjaśnień wnioskodawcy, iż umowa w rzeczywistości została zawarta 3 października (3.10), zaś w dokumencie omyłkowo wpisano 10.3. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał zeznania świadków P. K. i M. M. oraz samego wnioskodawcy za wiarygodne. Świadkowie jako pracownicy (...) w S. mieli możliwość codziennego obserwowania wnioskodawcy podczas wykonywania przez niego obowiązków pracowniczych. Fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w S. znajduje potwierdzenie w zachowanej dokumentacji pracowniczej, której autentyczności nie przekreśla błędne podanie daty rozpoczęcia pracy. Również wcześniejsze wskazywanie przez wnioskodawcę oraz świadków na wykonywanie przez ubezpieczonego pracy we własnym gospodarstwie rolnym pracę nie poddaje w wątpliwość relacji, złożonych przez nich na rozprawie. W ocenie Sądu przyjęcie pominięcia przez organ rentowy tego okresu zatrudnienia wnioskodawcy jest błędne. Zarówno ze świadectw pracy jak i dowodu w postaci zeznań świadków i odwołującego wynika, że w spornym okresie R. R. świadczył pracę na podstawie umowy o pracę, nie mając przy tym wpływu na treść świadectwa pracy. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że ubezpieczony w powyższym okresie faktycznie świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy i okres ten winien być uwzględniony do stażu pracy, jako okres składkowy zgodnie z art. 6 powołanej ustawy. W konsekwencji takiego stanowiska, Sąd z mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.